

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa

Ad Mentem Præcipuorum Theologorum & Canonistarum, per Casus practicos exposita, nunc quartò ab ipso Authore revisa ... & in 4. Tomulos sic divisa, ut pro libitu in duas aut 4. Partes commodè compingi possit

à Casu CIII. usque ad Casum CXVII. inclusivè exhibens Materiam de Sacramentis extremæ Unctionis, Ordinis & Matrimonii, item de Censuris

Jansen, Leonard

Coloniæ Agrippinæ, 1753

VD18 13475452-001

Casus CXVI. De Suspensione, Interdicto & Absolutione a Censuris.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39841

CASUS CXVI.

De Suspensione, Interdicto & Absolutione à Censuris.

DArius Clericus interrogatur. 1. Quid sit suspensio, depositio, degradatio. 2. Quotuplex. 3. Quid si suspensus ministret in officio, vel beneficii fructus percipiat. 4. An suspensus in unâ Diœcesi sit suspensus in aliâ. 5. Ex quibus causis incurratur suspensio; an Religiosi ab eâ absolvere possint. 6. Quid sit interdictum. 7. Locale, personale, mixtum. 8. 9. 10. 11. Quæ officia divina tempore interdicti prohibita. 12. Quæ Sacramenta. 13. Qualiter sepultura Ecclesiastica. 14. Quæ pœna violantium interdictum. 15. Quis à censuris absolvere possit; an ligati ab inferiore Pralato possint extra visitationem vel appellationem solvi à Superiore. 16. Quid de articulo mortis, & an tunc absoluti adhuc teneantur se sistere Superiori. 17. Quis absolvat à censuris non reservatis. 18. Quid circa reservatas possint Regulares. 19. Quid tempore jubilei. 20. Quid circa casus Bullæ Cœne possint Episcopi & Regulares. 21. Quis ritus absolvendi a censuris? Pro Resolutione.

QUÆR. I. Quid, & quotuplex sit suspensio, I. & ejus effectus?

R. 1. imò. Suspensio est Censura prohibens Clerico functiones Ecclesiasticas: ut tamen propriè sit Censura, debet esse medicinalis, hoc est, debet tantùm ferri ad tempus per modum
mo.

monitionis, ut desistat à contumacia. Item debet regulariter, sicut & aliæ Censuræ, ferri in scripto; si fiat verbaliter, aut feratur purè ad puniendum delictum præteritum, vel feratur in perpetuum, non est propriè Centura, seu poena medicinalis, sed vindicativa, ideòque in ea exercens functiones Ordinis non incurrit irregularitatem, & ejusmodi privatio officii vel beneficii in perpetuum, si fiat verbaliter, est depositio; si fiat realiter, est propriè degradatio, privatque privilegio fori & Canonis, & subdit Clericum judici sæculari, non tamen absolvit à votis aut lectione Horarum Canonicarum, etsi inde nihil percipiat, id enim suâ culpâ contingit.

2. 2. Suspendio alia est totalis, quâ quis suspenditur ab officio, & beneficio, hoc est, ab omni exercitio Ordinis, jurisdictionis, officii &c. & perceptione fructuum; alia est partialis, quâ quis suspenditur à solo officio, vel solo beneficio, aut ab uno vel altero actu, à perceptione aliquorum fructuum &c. Suspendus ab officio non est suspendus à beneficio; item suspendus ab una functione, v. g. ab auditione Confessionum, non est suspendus ab alia, v. g. à Celebratione Missæ. Similiter suspendus ab Ordine non est suspendus à jurisdictione, & econtra suspendus à jurisdictione potest ea facere, quæ merè sunt Ordinis, ut celebrare, absolvere, in Altari ministrare, quia suspendio ut poena est strictè interpretationis. *c. odia de Reg. juris in 6.* Suspendus tamen simpliciter ab officio centesimè suspendus tam ab Ordine, quàm jurisdictione, quia officium complectitur utrumque. *Summa de cens. d. 26. sect. 3. nn. 4.* Denique simpliciter

& indefinitè suspensus intelligitur suspensus ab officio, & beneficio, nisi aliundè colligatur aliqua limitatio, quia propositio indefinita æquivaleret universali. *Laym. hic n. 7.*

3. Suspensus ab officio, si se eidem ingesserit, 3. irregularitatem incurrit, dico: *Si se ingesserit*, nam sicut dixi *cas. 114. n. 7.* quòd excommunicatus toleratus licitè possit administrare Sacramenta, si Fideles ex rationabili causa ab eo peccant, sic & suspensus ad rationabilem aliorum instantiam licitè potest exercere actus Ordinis & jurisdictionis; per consequens, nec irregularitatem incurret, at verò suspensus à beneficio, si eidem se ingerat & fructus percipiat, non quidem efficitur irregularis, perdit tamen beneficium ipso jure. *c. cupientes 16. de elect. in 6.* Solet proinde suspenso dari œconomus, qui redditus colligat, & eisdem jussu Episcopi in pias causas expendat; debentur tamen suspenso alimenta necessaria, uti & illa quæ acquirit non ex beneficio, sed ex privato labore, v.g. concionando, Missas legendo.

4. Si quis habeat beneficia in diversis Diœcesibus, si suspendatur à beneficiis ab uno Episcopo, non censetur suspensus à beneficio, quod 4. habet in alia Diœcesi, quia sententia pœnalis non est extendenda, quamvis Episcopus etiam possit suspendere à beneficiis extra Diœcesin obtentis, *arg. c. postulasti 14. de foro compet.* Econtra suspensus ab Ordine vel Officio ubicunque existens, prohibetur actus officii exercere, usque dum absolvatur, quia hæc suspensio directè afficit personam: an autem & quando suspen-

S

pen-

R. D. Jansen Theol. Moral. Tom. IV.

penſi prohibeantur eligi & eligere, conferre beneficia & acceptare, dixi *de benef. caſ. 3. & 4.*

- ſ. 5. Ut incurratur ſuſpenſio ſaltem totalis, requiritur peccatum mortale; incurritur autem ſuſpenſio. 1. Si quis S. Ordines ſuſcipiat ſine legitimâ ætate, ſine titulo, extra tempora, non ſervatis interſitiis, aut ordinetur ab alieno Epifcopo ſine demifſorialibus, aut à proprio in aliena Diœceſi, aut ſaltem in actuali cenſura, poſt matrimonium ratum &c. niſi id fiat ex ignorantia. 2. Qui ordinant aut ordinantur ſimoniacè. 3. Eligentes Epifcopum indignum ſuſpenduntur à beneficio ad triennium. 4. Parochi copulantes ſine licentia ſponſos alterius Parochiæ. 5. Viſitatores accipientes pecuniam vel munera, & plures alii, de quibus dixi ſuis locis.
6. Religioſi communiter habent privilegium pro foro conſcientiæ ab omni ſuſpenſione juris, etiam Papæ reſervatâ, proveniente ex delicto occulto. *Krim. l. 5. n. 203.*

6. QUÆR. II. Quid circa Interdictum?

ꝛ. Interdictum eſt cenſura in locum vel perſonas lata, prohibens divina officia, quædam Sacramenta, & ſepulturam in loco ſacro: differt ab excommunicatione & ſuſpenſione, quod excommunicatione privet bonis ſpiritualibus, quatenus ſunt communicatio cum Fidelibus; ſuſpenſio iis privat, quatenus proveniunt ex poteſtate aliquâ Eccleſiaſticâ, ideòque in ſolis Clericis locum habet, at verò interdictum privat illis bonis, quatenus ſunt ſpiritualia independenter à communicatione cum Fidelibus. Deinde interdictum ferri poteſt in locum & communitatem, ità ut comprehendat etiam innocentes

excommunicatio tantum in certas, & determinatas personas nocentes.

Dicitur 1. *Censura in locum vel personas lata*, 7. nam interdictum dividitur.

1. In locale & personale; locale est, quo immediatè ipse locus interdicitur, ne divina ibidem celebrentur, vel aliæ functiones prohibita fiant sive ab indigenis, sive ab alienigenis; personale interdictum est, quo immediatè interdicitur persona, non locus, ideòque illæ personæ nec hic nec alibi functiones interdicto prohibitas exercere possunt. Addunt alii interdictum mixtum, quo scilicet locus & personæ immediatè interdiciuntur, v. g. civitas & ejus incolæ.

2. Interdictum tam locale, quàm personale 8. subdividitur in generale & particulare. Interdictum generale locale est, quo interdicitur locus generalis, id est, unus plura loca complectens, ut regnum, civitas, villa vel castrum, juxta *c. cum in partibus 17. de Ven. Sac.* & quidem castro vel oppido generaliter interdicto, etiam interdiciuntur suburbia & continentia ædificia, quamvis propriis muris sint determinata & distincta, ne facilè eludatur interdictum, si prohibitis divinis Officiis in civitate populus excurrat ad ea in suburbiis audienda. *c. si civitas 17. de sent. excom. in 6.* Interdictum locale particulare est, cum interdicitur locus particularis, v. g. una vel plures partes Ecclesiæ; interdictâ Ecclesiâ interdicitur cœmeterium & sacellum contiguum seu muris Ecclesiæ cohærens, non autem separatum.

3. Interdictum generale personale est, quo directè interdiciuntur homines in communi, prout

constituunt unum corpus politicum, v. g. populus unius Provinciæ, civitatis vel oppidi, Item Collegium, Capitulum, Universitas; ejusmodi interdictum obligat omnia & singula membra, quamdiu manent membra communitatis, & si non sit mixtum, sed purè personale, afficit solos homines, ideòque locus ipse vel Ecclesiæ in tali loco existentes non erunt interdictæ, quin in iis à non interdictis divina celebrari, & ad ea viatores peregrini aliique, qui non sunt membra communitatis interdictæ, vel permutationem domicilii deserunt esse membra, admitti possint, dummodo clausis ostiis vel aliter arceantur interdicti, & quidem, qui affecti sunt interdicto personali generali, nullibi possunt divinis interesse, neque in loco proprio, neque alieno, etiamsi sint innocentes; econtrà in interdicto locali generali innocentes, qui per consilium, auxilium, favorem aut aliter interdicto causam non dederunt, possunt extra loca interdicta divinis interesse: aliud est de nocentibus, nam respectu horum interdictum locale continet personale, ità ut nec in nec extra locum interdictum divinis interesse possint: hoc tamen notandum est, quòd interdicto populo, non intelligatur interdictus Clerus, vel econtrà, nec interdicto Clero intelligantur interdicti Religiosi, quia hi in odiosis non veniunt nomine Cleri. Item interdictis Clericis vel Religiosis non sint interdictæ eorum Ecclesiæ, ideòque alii in iis poterunt celebrare, & divinis interesse.

10. Covar. in c. Alma Mater p. 2. §. 1. n. 7. Interdictum personale particulare est, quando non tota aliqua communitas, sed singulares personæ, una vel plures interdicuntur, quamvis eorum

rum nomina non exprimantur, hoc comprehendit solos nocentes, causa autem interdicti debet esse crimen enorme, præsertim Principis vel Magistratûs, ut si civitas det auxilium, vel consilium, ut Cardinalis vel Episcopus occidatur, aut invitus detineatur, aut lædatur immunitas Ecclesiastica gravando Clericos &c.

Dicitur 2. *Prohibens divina Officia*, hoc est, II.
Sacrificium Missæ, Horas Canonicas choraliter recitandas, benedictionem Episcopi vel Abbatis &c. hoc tamen ita mitigavit Bonifacius VIII. in c. *Alma Mater* 24. de sent. excomm. in 6. ut in Ecclesiis, quæ specialiter interdictæ non sunt, quamvis existant in loco generaliter interdicto, siue sint Regulares, siue sint Sæculares, singulis diebus Missæ & Officia (intellige à Clericis vel Religiosis personaliter non interdictis) celebrentur sicut prius, *submissâ tamen voce, januis clausis, excommunicatis & interdictis expulsis, & non pulsatis campanis, ita ut Canonici & alii Clerici, qui Horis non intersunt, amittant quotidianas distributiones, sicut illas perderent, quando non est interdictum, si divinis Officiis non interessent.* Porro in festivitibus Natalis Domini, Paschæ, & Pentecostes (quod probabiliter ad totum triduum horum festorum extenditur) Assumptionis B. M. Virginis, quibus Martinus V. addit Festum Corporis Christi cum Octava, campanæ pullentur, & januis apertis altâ voce *solemniter celebrentur divina Officia, exclusis excommunicatis, sed admissis interdictis, quibus ob reverentiam dictarum solemnitatum memoratis diebus permittitur participatio divinorum, ita tamen, ut illi, propter quorum delictum interdictum hujusmodi est latum, altari nullatenus appropinquent.*

S ;

Di

12. Dicitur 3. *Prohibens quadam Sacramenta*, intellige, conferre & suscipere. Baptismus tamen & Confirmatio tempore interdicti permittuntur, *c. responso 43. c. quoniam 19. de sent. excom. in 6.* Item Sacramentum Pœnitentiæ conferri potest non tantum ægris, sed & sanis, dummodo excommunicati non sint, nec causam dederint interdicto, excommunicatus enim ad Pœnitentiam non admittitur, nisi absolutus à censurâ, qui verò culpam habent in interdicto, non admittuntur, nisi satisfecerint pro culpis suis, vel idoneam cautionem de satisfaciendo præstiterint, etsi ab interdicto nondum sint absoluti. *d. c. Alma Mater*, Eucharistia quoque conceditur, saltem in periculo mortis, & Festis suprâ nominatis, nec prohibetur Matrimonium juxta veriore DD. sententiam, quia prohibentur tantum Sacramenta, que ab ipsa Ecclesia dispensantur, & non consistunt in contractu politico: Matrimonium autem ab Ecclesiâ non confertur, sed per contrahentes; nec est purum Sacramentum, sed simul contractus. *Cov. loc. cit. §. 2. num. 7.* Benedictio tamen nuptiarum tempore interdicto sponsis dari non potest, nisi submissâ voce, januis clausis, exclusis interdictis, & excommunicatis, *Sanct. de Matrim. l. 7. d. 8. n. 11.*

13. Dicitur 4. *Prohibens sepulturam Ecclesiasticam*, ita ut etiam infantes in loco interdicto sepeliri non possint, at tamen omnes tam Laici, quam Clerici si non sint personaliter interdicti, & ut tales publicè denunciati, nec interdicto locali suâ culpâ causam dederint, possunt deferri ad alium locum sacrum, & ibidem sepeliri, sicut enim vivi ibidem poterant divinis interesse, sic & ibidem communicare in Ecclesiastica sepultura; imò Clerici &

Religiosi si servârint interdictum, nec ipsi sint personaliter interdicti, ex privilegio sepeliri possunt etiam in loco sacro interdicto, sed in silentio sine pulsu campanarum. *Cap. quod in te 11. de pœnit. & remiss.* Quod si contingat corpus contra prohibitionem in loco interdicto sepeliri, propterea non est exhumandum, quia ejusmodi pœna nullibi in jure est statuta: aliud est de excommunicatis, qui exhumari, & è loco sacro ejici debent per expressum textum in *Cap. sacris 12. de sepult.*

Violantes interdictum incurrunt sequentes ^{14.} pœnas: 1. Clerici personaliter interdicti, aut si non sint personaliter interdicti, si scienter celebrent, vel actus Ordinis exercent in loco interdicto, incurrunt irregularitatem Papæ reservatam. *Cap. is, qui 18. de sent. excomm. in 6.*

2. Religiosi etiam exempti, si violent interdictum Papæ, vel Episcopi, admittendo v. g. interdictos ad divina officia, excommunicantur. *Clem. 1. de sent. excomm.* Hæc tamen excommunicatio non legitur esse reservata.

3. Laici & Domini sæculares, qui in locis interdictis alios faciunt, vel compellunt celebrare, qui pulsu campanarum, vel aliter personas publicè excommunicatas, vel interdictas, aut etiam alias convocant, ut intersint divinis in locis interdictis, item qui prohibent, quominus excommunicatus vel interdictus denunciatus ex officio Missæ exeant, posteaquam nominatim fuerint moniti, aut denique, qui moniti exire noluerint, hi omnes incurrunt excommunicationem Papæ reservatam. *Clem. 1. l. 1. Pyrrh. l. 5. c. 39. à n. 243.*

4. Excommunicationem non tamen reservatam incurrunt, qui interdictos in loco sacro, vel alios in loco interdicto scienter sepelire præsumserint. *Clem. 1. de sepult.*

15. QUÆR III. Quis à censuris absolvere possit?

R. 1. Qualiter à censuris reservatis ob hæresin, vel percussionem Clerici absolvere possint Episcopus & Superiores Ordinum, dixi cap. præc.

2. A censurâ ab homine latâ non solvit alius, quàm ille, qui eam tulit, aut ejus successor, vel superior, si causa per appellationem ad eum fuerit devoluta; imò quòd Prælati regulares, omnes subditos ab inferioribus Prælati Ligatos absolvere possint v. g. Provinciales eos, quos Prior vel Guardianus Loci excommunicavit, docet *Laym. hic c. 7. num. 2.* Ratio est, quod religiosi pleno jure suis subjecti sint, non ita Episcopus Archi-Episcopo: neque possunt religiosi Episcopo subjecti, & à Prælato inferiore censurati, per Episcopum extra visitationem vel appellationem absolvi, quia prima instantia competit Abbati. *Schmalzgr. l. 5. tit. 39. num. 90.*

16. 3. In articulo mortis quilibet sacerdos à quilibet censurâ quomodocunque reservatâ absolvere potest *Trid. sess. 14. de pœnit. cap. 7.* Excipe percussionem Clerici, pro quâ etiam in articulo mortis, si commodè fieri potest, Episcopus adiri debet. *Laym. c. 6. num. 5.* & qui in articulo mortis, vel aliâ necessitate urgente, v. g. præcepto celebrandi pro populo à non habente facultatem in reservata, absolvitur, ab illo præviè debet exigì cautio per pignus, vel per fidejussio-

nem de satisfaciendo parri læsæ, & de comparando coram superiore, & si ex post coram superiore comparere negligat, reincident in eandem censuram. *c. eos, qui 22. de sent. Excom. in 6.* Ab hac tamen reincidentia absolvere posse Episcopum & per consequens etiam posse regulares privilegiatos, docet *Sporer supra c. 6. num. 616.* ubi etiam consequenter addit absolutum in tali articulo à Mendicante non teneri se sistere superiori, imò & *Marchant.* dicit esse probabilissimum, quod in articulo mortis absolutus, nunquam teneatur se sistere superiori, nisi censura esset deducta ad forum externum, quia *Trid.* expressè dicit: *In Ecclesia Dei semper custoditum fuit, ut nulla esset reservatio in articulo mortis.* Ubi autem non est reservatio, non est obligatio se sistendi superiori, ergo.

4. A censuris non reservatis absolvere potest omnis, qui potest à mortalibus, hinc in forma 17.
absolutionis præmittitur, & sub peccato præmitti debet absolutio à censuris, & hoc etiam tenet de interdicto personali particulari non reservato, non verò de locali, vel personali Generali, quia hæc ligant totam communitatem, vel ipsa loca, quæ foro pœnitentiæ non subsunt.

5. Regulares communicantes cum Mendicantibus extra Italiam vi suorum privilegiorum 18.
possunt in foro pœnitentiæ absolvere ab omnibus casibus Papæ extra Bullam Cœnæ reservatis. *Laym. supra num. 5. Reginald. l. 21. n. 83. Schmalz. num. 97.* Nec tenentur absolutum remittere ad Papam, vel ejus delegatum aut Episcopum, possuntque à dictis censuris absolvere, etiam extra confessionem. *Suarez. Henriq. Cœnig. Rodrig.*
S s apud

ad *Laym. de pœnit. c. 10. num. 21.* Ratio est, quia privilegium, seu gratia interpretanda est, secundum naturam rei, quæ conceditur, atque absolutio à censuris potest fieri extra confessionem, & independentem à peccatis, ergo. Estque benè notandum confessariis, quòd omnes casus Papales, maximè ii, qui continentur in Bulla Cœnæ, reserventur propter censuram, ideòque si ob ignorantiam vel oblivionem etiam culpabilem non incurratur censura, etiam non incurratur reservatio, & tunc à quolibet approbato absolutio dari possit, ut dixi casu 98.

19. 6. Si in Jubilæo detur facultas absolvendi ab omnibus censuris Sedi Apostolicæ reservatis; ex usu Ecclesiæ etiam intelligitur à reservatis ab Episcopo. *Dicastill. d. 1. num. 36.* Non tamen à reservatis in Bulla Cœnæ, nisi à Papa exprimentur. *Rodriguez. Palao Chapeau. p. 1. c. 4. Leur. q. 204.* Quia hæc specialiter reservantur, ideòque per generalem facultatem non intelliguntur concessa, & sic habet stylus Curie Romanæ, qui est loco Legis, *Azor, Suarez. Barb. p. 1. alleg. 40. num. 31.* Si detur facultas ad omnia peccata & censuras, per censuras non intelligitur suspensio, nequè irregularitas, sed tantum illæ censuræ, quæ impediunt absolutionem à peccato, velut excommunicatio. *Avers. q. 17. sect. 7.*

20. 7. *Trid. sess. 24 c. 6. de reform.* concedit Episcopis potestatem absolvendi ab omnibus censuris, & irregularitatibus ex delicto occulto, excepto homicidio voluntario, provenientes, etiam ab hæresi, & per consequens ab aliis casibus in Bulla Cœnæ reservatis ad forum externum non deductis. *Rodrig. Bonagrat. hic pag. 162.* id etiam extendunt ad

ad superiores ordinum. 1. Quia quidquid jure communi possunt Episcopi, etiam possunt Prælati regulares circa suos, ut docet *Suarez de relig. 1. 2. l. 2. c. 39. 1. 4. l. 2. c. 15. Engel de privil. regular. privil. 48. & alii A. A. gravissimi.* Ergo si Episcopi jure Trid. queant absolvere à Casibus Bullæ Cœnæ occultis, idem respectu suorum poterunt superiores regulares. 2. Certum est Regulares à variis Pontificibus habuisse privilegia à dictis casibus absolvendi pro foro conscientiae, non autem satis constat hæc privilegia esse revocata, aut saltem decreta revocantia in his partibus non sunt promulgata. Sed his non obstantibus *Mendo diff. 1. q. 4.* meritò dicit sententiam *Bonagr.* non amplius esse probabilem, & ratio est 1. quia Bulla Cœnæ, quæ omni anno renovatur, revocat omnia privilegia, Episcopis, Mendicantibus, aliisque regularibus, pro his casibus, quomodolibet etiam per Concilium concessa, & ità præsertim quodam regulares declarasse *Gregor. XIII. & Clem. VIII.* testatur *Barbosa de officio Ep. alleg. 40. à num. 23.* Ideoque probabilius nec ipsi Episcopi in vim Trident. à dictis casibus absolvere possunt, etsi possint quæ delegati Apostolici, ut dixi *Cas. preced. num. 22.* Nec dicas Bullam tantum loqui de casibus ad forum externum deductis. *Contra est.* Bulla revocat facultatem Episcopis, etiam per concilium concessam, sed Concilium tantum concessit facultatem ad Casus occultos pro foro conscientiae, ergo. Vide etiam propositionem 3. ab *Alex. VII.* damnatam. 2. Quamvis Leges Pontificiæ præsertim pœnales etiam in partibus debeant publicari, attamen, ut desinat privilegium, sufficit, quòd ejus re-

vocatio facta sit Romæ, & de ea constet in partibus, privilegia enim non sunt leges, & facilius amittuntur. *Less. in aut. casu 3.*

21. 8. Ritus absolvendi judicialiter præscribitur *c. à nobis 28. de sent. excom.* & habetur in Pontificali Romano, omisso tamen illius absolutionem non reddit invalidam, neque graviter illicitam, etsi regulariter expediat præscriptas cæremonias servare. *Schmaltzgruber num. 98.* Pro foro conscientiæ solet fieri hoc, vel simili modo: Ego te absolvo à vinculo excommunicationis, suspensionis &c. quam incurristi propter N. N. (exprimitur crimen) & si sit excommunicatus restituo te Sacramentis Ecclesiæ, & communioni Fidelium. Aut si sit suspensus: Restituo te executioni tuorum Ordinum, officiorum, & beneficiorum in nomine Patris &c. & qui plures incurrit excommunicationes, potest absolvi ab una manente altera. *Laym. c. 5.*

Leur. q. 558.

